

ע. אחרי שתיית קאפע חם בירך "בורא נפשות" אף שמחמת חמימותו שהה בשתייתו (קו).

עא. כשאכל תפוחים או אגסים וכדומה, נהג לקלוף הפריקו וחזר והלביש הקליפה על הפריקה, ואח"כ בירך עליו (קט).

עב. הקדים ברכת "שהחיינו" לברכת הפריקו.

עג. אחרי אכילת בשרקיא לא המתין שש שעות שלמות אלא חמש שעות וכשליש שעה קיב).

קט) שו"ת "שיח יצחק" סוף סימן ק"ו, להג"ד יצחק ווייס ז"ל ראב"ד ווערבווי משמיה של בעל התעוררות תשובה.

קי) כתב רבינו ז"ל בהגהותיו לשו"ע או"ח סימן רכ"ה דאף שמבואר ברמב"ם הל' בכורים פ"א הל' ה' דאפילו בפדיון הבן מברך תחלה על הפדיון ואח"כ שהחיינו, ומכל שכן בפירות דברכת הפירות תדיר טפי, "מכל מקום אין אנו נוהגין כן ע"פ מורינו הגאון [רבי נתן אדלער] זצ"ל וצ"ל ע". ועיין שו"ת כתב סופר חאו"ח סימן כ"ה שהאריך בזה.

קיא) כמדומה לאאמ"ו הגנ"י שרק בבשר עוף היקל בזה.

קיב) כן קיבל אאמ"ו הגנ"י מאביו הגאון בעל ה"יד סופר" ז"ל. והוסיף אביו שרק יוצאי חלציו שנהגו כן בבית אבותם יכולים להקל בזה. – וכן שמעתי מתלמיד הגאון בעל ה"דעת סופר" ז"ל שראה את רבו לנהוג כן, וכאשר ביקש אז תלמידו באותו מעמד לנהוג כן, אמר לו רבו שאסור לו להקל בזה.

ובגוף מנהגו של מרן ז"ל יש לציין לשון הרמב"ם הל' מאכ"א פ"ט הל' כ"ח: מי שאכל בשר בתחלה בין בשר בהמה בין בשר עוף

כמסקנת המג"א סימן קס"ז סק"ח ושאלת יעבץ ח"א סימן צ"ד ובסידורו.

קו) כדעת שיירי כנה"ג סימן ר"ד הגהות הטור אות ג', עיי"ש ובמל"מ הל' ברכות פ"ג הי"ב. – כן העיד בשו"ת מהר"ם שיק חאו"ח סימן פ"ה, ובשו"ת חתן סופר סימן ד' הביא שכן הורה רבינו להג"ד אברהם יצחק וויינברגר ז"ל אב"ד קליינורדיין כאשר זכה לקבל פני קדשו. – וראה ח"י חת"ס יומא פ"א ע"ב [עמוד קצ"ב] שהוכיח כדעת הכנה"ג הנזכר. ועיין שו"ת דעת סופר חאו"ח סימן כ"ה.

קז) כדי שלא יצטרך להפסיק בין הברכה לטעימה. עיין א"ר סימן ר"ב ס"ק א' שדייק מספר חסידים סימן תתנ"ב דכשאינ לחוש שמא התליע הפרי יברך כשהקליפה עליהם, ואילו בשל"ה שער האותיות כלל ה' ס"ד כתב ששבירת האגוז הוי הפסק בין הברכה דומיא לחתוך לחם חשוב הפסק בין ברכת המוציא לאכילה עיי"ש. וראה ב"מנהגים והליכות" של מרן הגרנ"א ז"ל פרק ראשון אות י"ז, שהיה נוהג לקרב המאכל סמוך לפיו קודם שבירך ברכת הנהנין כדי שלא יהיה הפסק כלל בין הברכה לאכילה.

קח) כדי שיהיה נראה כפרי שלם.

עד. כשהפרישו חלה נהגו לברך אקב"ו להפריש תרומה חלה קיג).

בעקבות הגדולים והמחברים

עה. כל מקום שה"פרי חדש" מחמיר אין להקל קיד).

עו. פסקי ה"אליה רבה" היו נר לרגליו ונמשך הרבה אחריו קטו).

הלילה. וכאשר קם מרנא ז"ל ללמוד לקח הכלי אשר הכין בו הקאפפע לתתו על האור להחם נשבר לו הכלי ונשפך כל הקאפפע לארץ, אז אמר, רואה שאני שמן השמים אין מסכימים להוראתי זו, אלא לא חילקו חכמים בזמן שהיה אחרי בשר מיום ללילה.

קיג) כמו שכתב הש"ך יו"ד ריש סימן שכ"ח. וכשמברכין בנוסח זה שוב אין צריכים עוד לקרות השם אחר הברכה, דהברכה עצמה היא קריאת שם, כן כתב רבינו בחי' סוכה כ"ט ע"ב ד"ה ועיין, ובהגהות שו"ע יו"ד שם, ושו"ת חת"ס חיו"ד סימן ש"כ ד"ה ואמנם. [ועיין בספרי "מעדני סופר" ח"א סימן ל"ב אות ח'].

קיד) והטעם לזה אמר רבינו ז"ל דאם יש מקום להקל היה הפר"ח מיקל, כן כתב בספר תורת חיים עשו"ע או"ח סימן פ"ד אות ג', ושמעו מאביו בעל המחנה חיים ז"ל.

קטו) כן שמע הג"ר משה שטרן ז"ל אב"ד דעבערצין ז"ל מה"דעת סופר" ז"ל, הביאו

לא יאכל אחריו חלב עד שישהה ביניהן כדי שיעור סעודה אחרת והוא כמו שש שעות. – וראה עוד במאירי חולין ק"ה ע"א, ד"ה והדר, שכתב בתוך דבריו: ולא מצינו בשהייה זו פחות משיעור שבין סעודה לסעודה והוא שש שעות או קרוב לזה עכ"ל.

★

בספר זכרון למשה מכתב ט"ז אות א' הובא משמיה של הג"ר דניאל פרוסטיץ ז"ל ראב"ד דק"ק פרעשבורג, שמרנא ז"ל אמר לו, שבעינונו בהל' בשר וחלב, המציא שמה שפסק בשו"ע יו"ד סימן פ"ט לשהות אחר אכילת בשר ששה שעות, מטעם דאז נגמר העיכול, נאמר רק למי שאוכל ביממא, אמנם האוכל בשר בלילה וישן אח"כ אף שלא עברו ששה שעות מעת אכילת הבשר מותר לשתות חלב*), דע"י שישן בנתיים ממהר האוכל להתעכל. ואחר שבירר מרנא דבר זה, הכין לעצמו לאחר שאכל בשר בלילה, כלי אשר בו ניתן חלב עם קאפפע לשתות אחרי שינת

*) הג"ר יצחק ווייס ז"ל ראב"ד ווערבווי שהביא שם עובדא זו ציין שבעל התניא בסידורו שער המילה דף קמ"ז טור ג' הביא בשם חכמי הרפואה דעיקר העיכול הוא בשעת השינה. – עוד ציין לספר פסקי תשובה ח"ג סימן רפ"ה שהביא שהגאון רבי דוב בעריש מביאלא ז"ל התיר לשתות משקה טהע עם חלב בבוקר אף שלא עברו עוד שש שעות מאכילת בשר בלילה. ומסתמא קיבל כן מאביו הגאון מהר"א מטשענוב ז"ל.